

Načaja vsak četrtek
in velja v poštino
vred in v Mariboru
s pošiljanjem na dom
za celo leto K 4.—
za pol leta „ 2.—
za četrt leta „ 1.—

Naročnina se pošilja
upravnštvu v tiskarni
sv. Cirila, koroške
ulice št. 5. List se
pošilja do odpovedi.

Deležniki katol. tš-
kovnega društva do-
birajo list brez po-
sebne naročnine.

Štev. 32.

V Mariboru, dne 7. avgusta 1902.

Tečaj XXXVI.

Nemštvo na Spodnjem Štajerskem.

Nemškutarji nezavednim Slovincem radi zatrjujejo, da spodnještajerski Nemci želijo Slovincem le dobro in da hočejo s Slovenci vedno v miru živeti. Tako govorjenje je preračunjeno na to, da se nezavedni Slovenci zaslepijo in pridobijo za nemškutarsko stvar. Ako bi Nemci v svoji večini — nekatere izjeme radi pripuščamo — res bili miroljubni in želeli Slovincem le vse dobro, potem bi na zemlji, na kateri so gostje, ne nastopali gospodstvaželjno in izzivalno. A poglejmo sedaj v naše javno življenje! Če je v občini volitev in se nahaja tam Nемеc ali nemškutar, hitro bo zbral okoli sebe vse nezavedne in odvisne volilce ter se z njimi silil na županski stolec ali vsaj v občinski odbor. In s takim nastopanjem je mir v občini, kjer so prej Slovenci složno živeli med seboj, popolnoma skaljen. Drznost nemškutarjev sega še celo dalje! Ako se Slovenci nočejo udati pohlepni željam nemškutarjev, pa jih proglasijo za slovenske hujskače.

Kakor se godi pri volitvah v občine, tako se godi tudi pri volitvah v okrajne zastope, v deželni zbor in državni zbor. Mariborski okraj je slovenski, a okrajni zastop je nemški. Bistriški, konjiški, gornjeradgonski okraj so slovenski okraji, a večino imajo Nemci in njihovi nemškutarski podrepniki. Povsodi se silijo Nemci in nemškutarji v ospredje, povsodi hočejo dobiti gospodarstvo v roke, a če se Slovenci branijo, so Nemci miroljubni, a Slovenci nemirneži.

Vsakokrat, kadar imamo deželnozborske ali državnozborske volitve, postavijo tudi Nemci in nemškutarji svoje kandidate. Vissenjak, Bračko in v novejšem času Kresnik, so znana imena pri takih volitvah. Nikdar še niso naši nasprotniki prodrli s takimi kandidati, Slovenci jih niso hoteli, a vendar nam jih nasprotniki še vedno ponujajo. Ako bi teh kandidatov ne bilo, vršile bi se volitve mirno, uspehi bi bili isti. A Nemci in nemškutarji nočejo odnehati, oni hočejo volilni boj. Ali je to miroljubnost?

Nemci skrbijo vestno za svojo bodočnost na Spodnjem Štajerskem. Trg Žalec je prosil deželni odbor, naj mu ustanovijo meščansko šolo. Deželni zbor je to odklonil, češ, meščanske šole niso mnogo vredne, kmalu jih homo odpravili, zato nočemo novih ustanavljati. A Nemcem govoriyo drugače. Dali so jim meščanske šole v Ptuj, v Celju, v Judenburgu ter jim jih obljubili za Knittelfeld in Voitsberg. Nas zanimajo meščanske šole v Ptuj in Celju. Novoustanovljene šole so deklishe šole. Zakaj se za Nemce na Spodnjem Štajerskem ustanovita sedaj naenkrat dve deklisli meščanski šoli? V Mariboru se bo letos otvorilo za Nemke žensko učiteljsiše, iz katerih bodo pošiljali ponemčevalne učiteljice na naše šole. Da pa bi dobili dovolj sposobnih deklet za žensko učiteljsiše v Mariboru, zato se ustanavljajo meščanske šole v Celju in Ptuj, Maribor jih pa že itak ima. Tako delajo Nemci za bodočnost svojih zavodov, oni delajo po načrtu!

Nemškutarji mislijo, da bo narodni mir na Spodnjem Štajerskem, ako se na Nemce

nič ne oziramo in ako lepo mirno z njimi naprej živimo. To bi bila naša poguba! Nemci delajo premissljeno za svojo bodočnost, nemškutarji pa jih podpirajo. Ako bi se vsi nemškutarji spreobrnili, ako bi postali vsi zavedni Slovenci, potem bi bili Nemci na Spodnjem Štajerskem obsojeni, ostati to, kar so, mirni ponižni gostje, kateri naj bodo hvaležni Slovincem, da med njimi in od njih živijo.

Kdor hoče res narodni mir na Spodnjem Štajerskem, naj naše besede res dobro premisli. Kdor dela za nemškutarijo, dela za to, da se boji na Spodnjem Štajerskem ne poležejo. Mir bo nastal šele tedaj, kadar bodo vsi Slovenci tudi za vedni Slovenci.

Naša gospodarska organizacija.

Naš kmetski stan bil je vedno le molzna krava. In ta molzna krava je opešala, je obnemogla. Kmetski stan je delal — in propadal. Prišlo je tako daleč, da smo se morali bati splošnega propada kmetskega stanu, razmere postajale so vedno slabše in slabše, do pogina ni bilo več daleč.

Skrajni čas je bil, da se je kmet zbudil in opazil pretečo mu nevarnost. Razvidel je, da si sam ne more več pomagati — namreč sam, kot pojedinec — in rodila se je združna ideja.

Sedaj živimo v dobi združništva. Zares, važna doba je za to, polna naporenega dela; a to delo je hvaležno — in ne samo to, to delo je tudi vspešno.

Listek.

Upornik.

Poslovenil Ivan Vuk.

I.

Bilo je meseca aprila leta 1772. Po Rusiji so se godile čudne reči. Čete upornikov so se zbirale ter napadale in ropale po vaseh in pustošile deželo. Tam, pri neki veliki skali, kakoršnih se nahaja več po ruskih stepah, so sedeli omenjenega časa mlada žena, kozak in menih. Žena ni bila ravno lepa, ali bila je prikupljivega vedenja in nekaka ljubeznjivost odsevala ji je iz oči.

Kozak je bil velik in močan, njegovi svetli kostanjevi lasje viseli so mu valovito po ramah in vratu; imenoval se je Tugarov.

Mož v meniški obleki bil je majhen in vitek, iz oči mu je sijal temen ogenj in akoravno ni nosil brade, bil je videti divjega obraza. Ime mu je Emeljan Pugačev. Rojen je bil v deželi kozakov, v majhni vasi ter služil dolgo vrsto let pod rusko zastavo. Pozneje pa je pobegnil na Poljsko, kjer se je navzel častihlepnega duha ter se vrnil v domače stepe nazaj.

Takrat je vladal car Peter III. Ko se godi naša povest, je ta preminul na nenavaden

in skriven način. To se pravi, neznano je bilo prostemu ljudstvu, nikakor pa ne višjim krogom. Temu carju bil je pa Pugačev popolnoma podoben, in v njegovi častihlepni glavi se je porodila misel, povzdigniti se za kneza. V Moskvi, kjer je bilo znano, kake smrti je umrl Peter III., se ni upal pokazati. Šel je toraj v stepe, med poldivje ljudi, ki niso nič pravega vedli, ker je upal, da tam doseže kar je sklenil.

Vendar je bil tudi kozak, ki je Pugačeva dobro poznal, ker sta bila oba iz jedne vasi. Tega moža je bilo toraj najprej pridobiti za se, da ne bi izdal drugim njegovo rojstvo in zvižajo. In ta kozak je bil Tugarov.

Pugačev se ga je toraj lotil z vso zvižajo. Najprej je vzel njegovo hčer za ženo, akoravno jo je mislil potem na tihem zapustiti, in potem je razkladal Tugarovu svoje načrte. In tako smo je našli sedeče tam pri veliki sklali.

«Tugarov», zakliče Pugačev, ko tako sedijo, «do sedaj se nam je sreča smehljala. Pred 6 letmi še nismo imeli niti jedne kopejke in danes štejem lahko čez milijon rubljev. Tedaj nismo imeli še niti jednega vojaka, sedaj imamo pa celo armado.»

«Da», odgovori kozak, «sreča ti je mila, ti postaneš car. Ali se me še boš tedaj spominjal, da sem ti tudi jaz pomagal do pre-

stola? Dal sem ti svojo hčer Sofijo. Ne zabi nikdar, da ženska, ki je tvojo ubožstvo delila s teboj, tudi vredna, da uživa čast in moč.

«Jaz je ne zabim nikdar!» odvrne Pugačev.

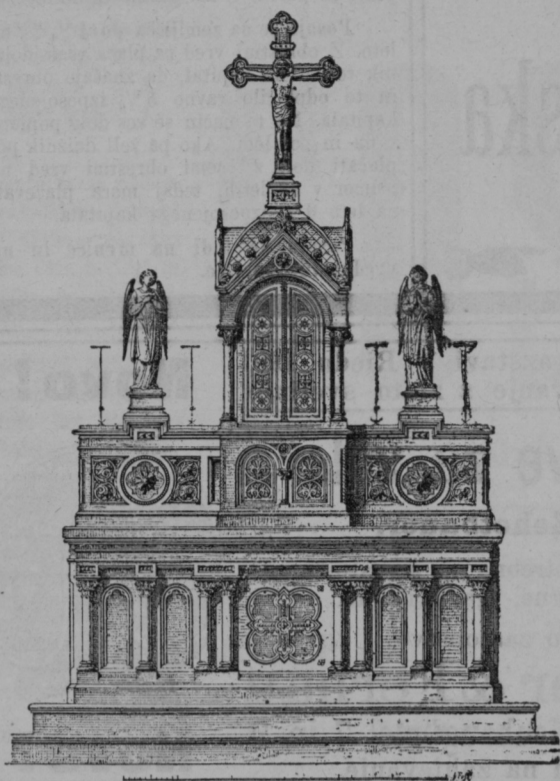
«Emeljan», reče žalostno Sofija, «kako srečni smo bili tukaj; zakaj zapuščamo naše stepe? Kaj nam pomaga moč in bogastvo? Jaz hočem le tebe ljubiti, drugega si ne želim?»

Komaj je izrekla te besede, kar se je zaslislalo kričanje iz daljave. Kmalu nato so pridrvili kozaki in s kosami oboroženi kmetje, ki so bili jedro upora.

Pugačev pregleda urno dolge vrste divjih bojevnikov in poklekne pred zastavo. Ko vstane, pogleda pomenljivo Tugarova in vsklikne: «Država je naša!»

II.

Malo oseb je v novejšem času tako težko popisati, kakor Katarino II., udovo po carju Petru III. Dozdeva se nam, kot bi bili v njej združeni dve ženski. Mirno piše z jednim in istim peresom sedaj pesmice, pisma, in z istim peresom podpiše smrtno obsodbo. Med tem ko Pugačev zaseda deželo za deželo, si mirno dopisuje s prijatelji o tem čudnem pistolovcu, ki si domišljeuje, da bo z neko-

Slovenska tvrdka!

Weberjevih dedičev naslednik
VINCENC ČAMERNIK

oblastveno preiskušeni kamnoseški mojster
299 4
v **Celju**
Nova ulica šte. 11.

Delavnica mramornatih altarjev
ter drugih umetnih kamnoseških del,

čez 200
nagrobnihi spomenikov

različnih mramorjev, granitov in sijenitov
po najnovjših, modernih načrtih

vedno v zalogi.

Vsa stavbena kamnoseška dela.

Pohištvene plošče za mizarje. — Likanje in
struganje mramora s strojno silo.

◆ **Lastni kamenolomi.** ◆

Obrise na zahtevanje izdelam takoj. — Priznana solidna
in fina dela. — Postrežba točna.

Novo!

Molitvenik Sveto opravilo.

Za mladino in tudi za odrasle.

Spisal
Jožef Čede,
kapelan.

Cena 70 vin., po pošti
10 vin. več.

— Priporoča —
tiskarna sv. Cirila.

Novo!

Vizitnice

vsakojake vrste
priporoča
tiskarna sv. Cirila.

Demetrij Glumac

283 13— 7

kotlar

Maribor Kaserngasse št. 13. Maribor

se priporoča cenj. p. n. občinstvu za vsa v njegovo stroko
spadajoča dela, kakor: popravila pri parnih kotlih za
parne stroje, za barvarije, usnjarije, pri parnih kotlih
za beljenje platna, pri izdelovanju sveč in magarina,
dalje za paro- in vodovode iz bakra ali železa.

Različni kotli za perilnice in
kotli za žganjarije so v zalogi.

Pocinjuje in popravlja točno in po ceni.

Pri večji grajščini na Slovenskem se sprejmejo takoj

1. vdova ali samska gospodinja, ki je iz-
vrstna kuharica in zna voditi večje gospodinjstvo.
2. samski viničar, ki je tudi v poljedelstvu in
živinoreji izvežban.
3. mlad vrtnarski pomočnik.

Pismene, dosedanje službovanje obsegajoče ponudbe,
pošljejo se naj do 16. avgusta t. l. upravništvu „Slov.
Gospodarja.“

370 2—1

Venček cerkvenih pesmij za šolarje

je izšel v VI. popravljenem natisu. — Komad
velja 20 v., 50 komadov za 8 K 50 v., 100 komadov
16 K. **proti predplačl.**

Poština za komad 4 v., za
50 in 100 komadov 30 v.
Naročuje se v tiskarni sv.
Cirila v Mariboru.

Zelo priljubljena knjižica
mej mladino povsod, kjer
so jo naročili.
Vsak šolarbi jo moral imeti.

Razglas.

369 2—1

Podpisano županstvo naznanja, da je c. kr. namest-
ništvo v Gradcu dovolilo še

dva nova živinska sejma v Rajhenburgu

in sicer na dan 29. januarja in 26. avgusta
vsakega leta. Kupci in prodajalci ste vabljeni od bližine
in daljave na ta sejma.

Prvi sejem se bode vršil dne 26. avgusta t. l.

Županstvo trg Rajhenburg.

M. Presker.

Vsaka beseda
stane 2 v.

Najmanjša
objava 45 v.

MALA OZNANILA

Vsaka beseda
stane 2 v.

Večkr. objava
po dogovoru.

Vsaka beseda stane 2 vin.

Ti inserati se samo proti predplačilu sprejemajo; pri vprašanih na upravništvu
se mora znamka za odgovor pridejati.

Proda se.

Posestvo z vinogradom v pre-
lepem kraju na slovenskem Štajerskem.
Obsega 2 in pol orala povsem z ameri-
kansko trto nasajene in ograjene vinske
gorice, 7 oralov polja in travnikov, 300
sadnihi dreves ter čedno hišo z gospodar-
skim poslopjem. Posestvo je od železniške
postaje pol ure od trga četrt ure in 100
korakov od podružne cerkve oddaljeno;
zato je tudi za upokojenega gosp. duhov-
nika jako pripravno. Cena nizka. — Več
pove upravništvu lista. 304 10—6

Malo posestvo, sposobno za mle-
karstvo, se da v najem. I. Janšnik, Ma-
ribor, glavni trg 4. 360 2—1

Gostilna, oddaljena 5 minut od žup-
nijske cerkve, se da takoj v najem. Hiša
je tudi pripravna za majhno trgovino.
Najemnik tudi lahko dobi, če želi, zraven
toliko posestva, da si lahko redi potrebno
živino. — Natančnejša pojasnila daje Čeh
Jurij, veleposestnik pri Sv. Antonu v
Slov. gor. 352 2—1

Nova hiša, pri farni cerkvi, s 5 so-
bami, lepimi kletmi, primerna za trgovino
in krčmo, se odda v najem v Dobju, p.
Planina (Štajersko). Anton Hrstnik.
368 2—1

Trgovina s krčmo vred se da v
najem. — Ponudbe na Anton Zerneck, Ma-
ribor poste restante. 364 2—1

Stroj za šivanje, še dobro ohranjen, se
po prav nizki ceni proda pri g. Jožefu
Verdnik, Spodnja Nova vas, pošta Slo-
venska Bistrica. 365 3—1

Zidana hiša, 15 minut od magdalen-
ske cerkve, s 3 sobami, kuhinjo in kletjo,
travnika in vrta okoli pol orala, 1½ orala
je lesa, se proda v Poberžah. — Naslov
pri upravništvu. 366 2—1

Orglje z dvema spremembama, 4 oktave,
v prav dobrem stanju in s prijetnim gla-
som, se po nizki ceni prodajo. Najbolj
pripravne so za učence in tudi organiste,
da sebe in pevce vadijo. Naslov pri uprav-
ništvu „Sl. Gosp.“ 367 3—1

Proste službe.

Postranski zaslužek, trajen in
rastoč, ponuja se spoštovanim, deloljub-
nim in stalno naseljenim osebam s pre-
vzetjem zastopa domače zavarovalne dru-
žbe prve vrste. — Ponudbe pod „1.798“
Gradec, poste restante. 235

Čevljarskega učenca sprejme Fr.
Narath v Mariboru, Koroška cesta št. 9.
358 3—1

Oseba srednje starosti želi službe za
oskrbnico ali za samostalno kuharico,
dela tudi vsakoršno delo. — Naslov pri
upravništvu. 359 1—1

Trgovski pomočnik, ki je pošte-
nega, krščanskega obnašanja ter izurjen
v vseh trgovskih strokah, se sprejme pri
„Kmetijskem društvu v Laškem.“ 362

Organist in cerkovnik z dobrimi
spričevali, cecilijansko izurjen, želi službe.
Naslov pri upravništvu. 372 3—1

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in jih obrestuje po 4% ter pripisuje nevzdignjene obresti vsakega pol leta h kapitalu. Rentni davek od vložnih obresti plačuje hranilnica sama, ne da bi ga zaračunila vlagateljem.

Za varnost vlog jamči poleg lastnega rezervnega zaklada mestna občina ljubljanska z vsem svojem premoženjem in vso svojo davčno močjo. Da je varnost vlog popolna, svedoči zlasti to, da vlagajo v to hranilnico tudi sodišča denar mladotnih otrok in varovancev.

Stanje hranil. vlog 16 milijonov K. Rezervni zaklad nad 370.000 K.

Mestna hranilnica ljubljanska

320 2

na Mestnem trgu

zraven rotovža

Denarne vloge se sprejemajo tudi po pošti in potom c. kr. poštne hranilnice.

Posoja se na zemljišča po 4 $\frac{3}{4}$ % na leto. Z obrestmi vred pa plača vsak dolžnik toliko na kapital, da znašajo obresti in to odplačilo ravno 5% izposojenega kapitala. Na ta način se ves dolg poplača v 62 in pol leta. Ako pa želi dolžnik poplačati dolg z vsemi obrestmi vred na primer v 33 letih, tedaj mora plačevati na leto 6% izposojenega kapitala.

Posoja se tudi na menice in na vrednostne papirje.

Velika zaloga švicarskih ur

ANTON KIFFMANN,

urar, Maribor, Gosposka ulica 5 (vis-à-vis Grubitsch)

280 5

Za vsako uro se jamči več let. — Samo dobrih ur in preskušene ure se prodajajo.

Srebrna ura z dobrimi kolesci 6 gl. Z najfinejšo uredbo in posebno močnimi pokroveci 7 gl. 50 kr.

Srebrna ura, z dvema pokrovcema in dobrimi kolesci velja 7 gl. 50 kr. Najfinejša, močna trpežna ura 8 gl. 50 kr.

Iste ure z bolj navadnim kolesovjem mnogo ceneje!

Razpošilja se po poštne povzetju. — Neugajajoče ali slabo idoče ure, ako se v 14 dneh povrnejo, se zamenjajo ali vrne denar.

Ustmena zniževalna dražba

dozidanja jednega nadstrojja pri dvo-razrednici v Dornavi se vrši v nedeljo, dne 24. avgusta t. l. ob 3. uri popol. v tamošnji šoli. Stavba se odda skupaj le jednemu podjetniku. Izklicna cena je 16.000 K. Stavbeni načrti, stroškovnik in stavbeni pogoji so na ogled pri domačem nadučitelju. Vsak licitant mora pred licitacijo položiti varščino 5% izklicne cene.

Krajni šolski svet v Dornavi,

363 2-1

dne 3. avgusta 1902.

Janez Veršič, načelnik.

Pri kmetijski razstavi v Riedu 1901 najvišje odlikovanje z zlato svetinjo.

Podkove za vole

patent. Zehetbauer.

Neobhodno potrebno za posestnike, gospodarstva, pivovarne, žganjarije itd.

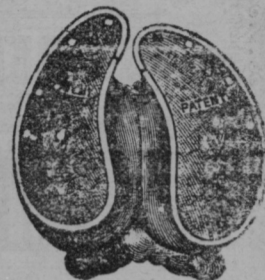
Glavno zastopstvo: 455 25-22

Echinger & Fernau

DUNAJ XV, Neubaugürtel 7 in 9.

Prospekti na zahtevanje.

Novo!

Novo!

Slovenska liturgična knjiga!

Novo!

Novo!

Obrednik za organiste.

Obsega vse obrede, ki se obhajajo med letom po župnijskih cerkvah na deželi n. pr. na Svečnico, Pepelnico, Cvetno nedeljo, Veliki teden, Markovo i. t. d., blagoslavljanje vode na praznik sv. Štefana, vina na god sv. Janeza, hiš na god sv. Treh kraljev, nove šole, novih orgel i. t. d., sprejem novega župnika, škofa i. t. d. Knjiga lično v platno vezana z rudečo obrezo stane s pošto vred 1 K 60 v. pri založniku č. g. M. Štrakl, kn. šk. revidentu v Mariboru, Štajersko.

Novo!

Novo!

Koralni napevi v navadnih notah!

SLOVENCI!

— darujte za —

„Dijaški dom“ v Celju!

„Vzajemna zavarovalnica“

v Ljubljani Dunajska cesta št. 15 Medjatova hiša

vzprejema zavarovanja vsakovrstnih poslopij, premičnin in poljskih pridelkov proti požarni škodi, kakor tudi zvonov proti poškodbam. — Pojasnila daje in vzprejema ponudbe ravnateljstvo zavarovalnice v pritličju Medjatove hiše na Dunajski cesti v Ljubljani, a tudi po slovenskih deželah nastavljeni poverjeniki.

„Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani“ je edina slovenska.

Zavaruje pod tako ugodnimi pogoji, da se lahko meri z vsako drugo zavarovalnico. Postavno vloženi ustanovni zaklad jamči zavarovancem popolno varnost.

524 31

Rojaki zavarujte svoje imetje pri domačem zavodu!

Svoji k svojim.